

Struktura a vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků

Základní struktura a vzdělávání nelékařských zdravotnických povolání má dvě úrovně:

1) Kvalifikační „pregraduální“

Profese nelékařských zdravotnických povolání byly platností zákona č. 96/ 2004 Sb. rozšířeny o tzv. asistenty. Zejména zdravotničtí asistenti mohou významně ovlivnit kvalitu a náklady na poskytování zdravotnických služeb, zejména ošetrovatelské péče.

Vznik této profese může přinést do systému řadu pozitivních prvků, a to:

- umožnit poskytovatelům zdravotní péče zařadit do systému pracovníky s nižší kvalifikací, kteří budou poskytovat základní a specializovanou ošetrovatelskou péči pod odborným dohledem všeobecných sester či porodních asistentek;
- využívat kvalifikované pracovníky (sestry) k poskytování odpovídajících činností;
- zvýšit počet zájemců o obor zejména všeobecná sestra, neboť část absolventů profese zdravotnický asistent bude mít zájem získat kvalifikaci všeobecné sestry a tohoto zájmu by mělo být využito;
- s ohledem na demografický vývoj zajištění ošetrovatelské péče seniorům.

Uvedené aspekty jsou pro systém pozitivní. V letošním roce lze očekávat nástup prvních absolventů oboru zdravotnický asistent. Zajištění jejich dostatečného počtu v nejbližším období by mělo být jednou z priorit kvalifikačního vzdělávání.

Následně i u těchto profesí musí být umožněno celoživotní vzdělávání, které je pro všechny zdravotnické pracovníky ze zákona č. 96/2004 Sb. povinné. Zejména certifikované kurzy mohou významně přispět k maximálnímu využití této profese při poskytování péče. Budoucnost je ve zdravotnických asistentech.

2) Celoživotní vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků

Je nastavenou zákonem č. 96/2004 Sb., a související legislativou. V současné době jsou realizovány všechny formy celoživotního vzdělávání. Systém celoživotního vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků je nastaven jako celek dobře, ale zůstává dořešit financování. Komplexní novela celé legislativy o vzdělávání by měla být postavena na principu, že peníze na školení, zejména na specializační vzdělávání, budou směřovány za školencem, s cílem posílit kompetence nelékařských zdravotnických pracovníků. Financování by mělo být vedeno transparentním způsobem „podle počtu účastníků specializačního vzdělávání za kalendářní rok“. Současně bude třeba zavést kontrolní mechanismy nad vzdělávacími institucemi, neboť některé subjekty začínají „vydělat“ na vzdělávání na úkor kvality a specializace. Jde o „nový“ způsob neefektivního hospodaření s finančními prostředky.

Registr nelékařských zdravotnických pracovníků by měl být úzce propojen se systémem vzdělávání, zejména pak se specializačním vzděláváním nelékařů. Správně vedená evidence by umožnila směřovat finanční prostředky k nedostatkovým profesím a specialistům na trhu práce.

Také ve výzkumu je třeba podporovat zapojení nelékařských zdravotnických profesí, jak s akademickou obcí při realizaci klinického výzkumu, tak s průmyslovými subjekty na podporu technického vybavení pro ošetrovatelství v ambulantní, lůžkové i komunitní péči.

Dlouhodobým problémem je neefektivní využívání kvalifikovaných odborníků a specialistů z řad nelékařských zdravotnických pracovníků, a to nejen pro nedostatek méně

kvalifikovaných pracovníků. Řešením může být **Systematizace pracovních pozic nelékařských zdravotnických pracovníků**, což znamená stanovení pracovních pozic dle legislativních, ekonomických a provozních potřeb. Pracovní pozice je pracovní místo definované náplní činnosti a kvalifikačními předpoklady. Cílem je zajistit poskytování kvalitní léčebné, ošetrovatelské a preventivní péče odborně erudovanými pracovníky. Takto vydefinovaný plán pracovníků slouží i jako podklad pro nastavení plánu vzdělávání, zejména specializačního, v rámci celého zařízení.

Dne 18.3. 2008